

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ตามเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์คุณลักษณะของผู้นำทางการศึกษาจากเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษาตามที่คุรุสภากำหนด และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหารงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. แบบของการวิจัย
2. ประชากรและหน่วยวิเคราะห์
3. การเลือกกลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

แบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและหน่วยวิเคราะห์

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 65 องค์กร ด้วยโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งรองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้มีจำนวน 2 คน ต่อองค์กร ดังนั้น จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 325 คน

2. หน่วยวิเคราะห์

หน่วยวิเคราะห์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ หน่วยบุคคล ได้แก่ นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี

การเลือกกลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.v. and Morgan, D.W. 1970 : 608 อ้างถึงใน พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547 : 119) ซึ่งมีกระบวนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. แบ่งเขตอำเภอในจังหวัดปทุมธานี เป็น 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอสามโคก อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอธัญบุรี อำเภอลำลูกกา อำเภอลองหลวง อำเภอหนองเสือ
2. สํารวจจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละอำเภอทั้ง 7 อำเภอ เพื่อให้ทราบจำนวนของประชากรที่จะศึกษา เมื่อทราบถึงจำนวนประชากรแล้วจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน
3. ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแต่ละอำเภอ ซึ่งได้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน ปรากฏตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	อำเภอ	จำนวนองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่นทั้งหมด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
			จำนวนผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น(คน)	จำนวนผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น(คน)
1	เมืองปทุมธานี	16	80	45
2	สามโคก	11	55	30
3	ลาดหลุมแก้ว	8	40	22
4	ธัญบุรี	4	20	11
5	ลำลูกกา	11	55	31
6	คลองหลวง	7	35	20
7	หนองเสือ	8	40	22
	รวม	65	325	181

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน โดยมีข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี ตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษา ตามที่คุรุสภากำหนด และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหารงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้ มีความรอบรู้ เป็นนักวางแผน เป็นนักพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการประสานพลังให้เกิดสำเร็จผล

ปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดี มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีไหวพริบปฏิภาณ โดยใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ

- | | |
|---|--|
| 5 | หมายถึง มีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมากที่สุด |
| 4 | หมายถึง มีความคิดเห็นหรือปฏิบัติมาก |
| 3 | หมายถึง มีความคิดเห็นหรือปฏิบัติปานกลาง |
| 2 | หมายถึง มีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อย |
| 1 | หมายถึง มีความคิดเห็นหรือปฏิบัติน้อยที่สุด |

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open- Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารการศึกษา พุทธศักราช 2546 ตามที่คุรุสภากำหนด จำนวน 12 มาตรฐาน และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งนักบริหารงานการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยครอบคลุมเนื้อหา ขอบข่ายที่จะศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบรูปแบบความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน (ดูภาคผนวก ข) เพื่อพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ

5. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว มาหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ด้วยการหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

6. นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข จนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับ ประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น รอง นายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้ากลุ่มงานด้าน การศึกษา ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.99

8. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ไปยังนายกองค้กรบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี นายเทศมนตรี และนายกองค้กรบริหารส่วน ตำบลในจังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานโครงการ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครแนบไปพร้อมกับแบบสอบถาม เพื่อส่งไปยังนาย กองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายกองค้กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดค้กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และหัวหน้ากลุ่มงานการศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

3. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองตอบกลับ เพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย และบางส่วนผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามกลับคืน ด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยได้ส่งแบบสอบถาม ไปจำนวนทั้งสิ้น 181 ฉบับ ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 163 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.06

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืน มาพิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ
2. วิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์โดยนำค่าคะแนนของระดับคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายชื่อแล้วเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้กับแนวกำหนดระดับมาตราส่วน เพื่อประเมินว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานในระดับใด

เกณฑ์การกำหนดการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยของคะแนน ตามแนวความคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) มีดังนี้

ช่วงของค่าเฉลี่ย

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีคุณลักษณะผู้นำระดับน้อยที่สุด

2.3 การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำทางการศึกษา ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way - ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม ซึ่งหากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่

1.1. คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC)

1.2. ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α - Coefficient)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

2.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way - ANOVA)

2.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffe')